

Назва курсу	Освітологія
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7, кафедра початкової та дошкільної освіти
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 012 Дошкільна освіта
Викладач (-і)	Мачинська Наталія Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта: nataliya.machynska@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Понеділок 14.00-16.00 (кафедра початкової та дошкільної освіти, вул. Туган-Барановського, 7); можливе консультування онлайн
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/department/kafedra-pochatkovoji-ta-doshkilnoji-osvity
Інформація про курс	<p>Курс «Освітологія» призначено для магістрантів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» денної форми навчання.</p> <p>Курс належить до циклу вибіркових навчальних дисциплін і передбачає формування загальних компетентостей, необхідних для -професійної діяльності та для вирішення завдань науково-дослідницької роботи та психолого-педагогічної практики. Тому у курсі представлено огляд як теоретичних основ, так і сучасних досліджень з розвитку відкритої системи освіти загалом.</p>

Коротка анотація курсу	<p>Курс «Освітологія» головним завданням має розвивати сферу освіти як цілісний суспільний феномен, що сприяє духовному, культурному, соціально-економічному і науково-технологічному функціонуванню, відтворенню і розвитку суспільства. Освітологічна підготовка передбачає оволодіння знаннями та навиками з таких її складових дисциплін, як-то: філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою та завданнями викладання навчальної дисципліни «Освітологія» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – отримання знань про сучасну сферу освіти як об’єкт наукового дослідження; – опанування знаннями про значення філософії освіти та педагогіки для становлення та розвитку освітології; – оволодіння знаннями про становлення та етапи розвитку освітології в Україні та за кордоном; – оволодіння знаннями про об’єкт, предмет, завдання та предметне поле освітології як наукового напряму інтегрованого дослідження сфери освіти; – оволодіння системою знань про сферу освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв’язках з метою усвідомлення закономірностей і тенденцій її розвитку; – опанування знаннями про джерела розвитку освітніх систем; – поглиблення знань про напрями освітологічних досліджень; – формування знань про сферу освіти як соціальний інститут, специфічний сегмент правового та економічного простору, соціокультурну технологію; – поглиблення знань про складові освітологічної підготовки; – формування наукового світогляду та методологічної культури щодо цілісного сприйняття сфери освіти; – розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми педагогічної освіти: соціокультурний вимір : колективна монографія /Олійник М., Мачинська Н., Войтович А. та ін., за ред. Н. Мачинської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 352 с. 2. Андрущенко В. Державно-громадський характер управління освітою. Вища освіта України. 2011. № 3. 128 с. 3. Ареф’єва О., Харчук Т. Управління розвитком людського капіталу в системі вищої освіти: монографія. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2008. 207 с. 4. Вступ до освітології : навч. посібник / Упорядники: В. Огнев’юк, С.Сисоєва. К. : ВП «Едельвейс», 2017. 382 с. 5. Гончаренко С. Освіта. Енциклопедія освіти /голов. ред. В. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. 6. Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін. Освіта. 2010. № 47–48 (5430-5431). С. 4. 7. Лідерство та інклюзивна освіта: навч.-метод. посіб. / Єфімова С., Корольок С.; за заг. ред. А.Колупаєвої. К.: ТОВ

	<p>«Видавничий дім «Плеяди», 2012. 164 с.</p> <p>8.Мачинська Н. Моделі педагогічної освіти фахівців у контексті модернізації системи підвищення кваліфікації. Науково-методичні засади модернізації системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників в інформаційному суспільстві: колективна монографія/ за заг. ред. професора В.Сергієнка. К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. С. 46-56</p> <p>9. Освітологія: хрестоматія: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі : В. Огнев'юк, С.Сисоєва. К.: ВП «Едельвейс», 2013. 744 с.</p> <p>10. Освітологія: підготовка експертів у галузі освіти: навч.-метод. посіб. / За ред. В.Огнев'юка. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2015. 464 с.</p> <p>11. Освітологія: фахова підготовка: навчально-методичний посібник / за ред. В.Огнев'юка. Київ: ВП «Едельвейс», 2014. 612 с.</p> <p>12.Сисоєва С. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: монографія. Хмельницький: ХГПА, 2008. 324 с. С.16 – 26.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1.Бех І. Освітньо-виховний процес як соціокультурне явище. Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: зб. наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.- практич. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти». К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 152 с.</p> <p>2.Зуєв В., Зуєв В. Криза освіти: український контекст. Вища освіта України. 2010. № 2. С.</p> <p>3. Коваленко О. Щоб інтелектуальний ресурс став. Освіта України. 2010. № 3. С. 2.</p> <p>4. Колодій І. Державна освітня політика. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 356 с.</p> <p>5. Педагогічна антропологія /укладачі Н. Мачинська, С. Кость. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 198 с.</p> <p>6.Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки за напрямом «Реформа освіти», 2 червня 2010 р. [Електронний ресурс]. 2010. URL: http://www.president.gov.ua/content/ker-program.html.</p> <p>7.Прокопенко Л. Державна освітня політика: поняття та сутність. Аспекти публічного управління. 2023. № 11(1). С. 64-71. https://doi.org/10.15421/152309</p> <p>8.Професійна педагогічна освіта в акмеологічному вимірі: рефлексія освітніх трендів і стандартів забезпечення якості : монографія / за. ред. Н. Мачинської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 178 с.</p> <p>9. Робуль О. Синергетика як інноваційна методологія педагогічної освіти. Філософія освіти. 2006. № 1 (3). С. 35 –36.</p>
Обсяг курсу	Навчальним планом передбачено: 3 кредити – 90 год., з них: 12 год. лекцій, 12 год. – практичних, 66 год. – с.р.
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу магістрант повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні категорії, поняття та терміни, які відображають науковий тезаурус дослідження сучасної сфери освіти; - систему знань щодо розуміння сфери освіти як об'єкту наукового дослідження; - характеристики освітологічної підготовки;

	<ul style="list-style-type: none"> - розуміти поняття освіти як соціального інституту, специфічного сегменту правового простору та як економічної категорії; - різні підходи до визначення конкурентоспроможності освітніх систем; - формувати власний стиль наукової, професійно-педагогічної та управлінської діяльності, професійного спілкування; - розвивати уміння й навички навчання упродовж життя; - розширити свій науковий світогляд та підвищити рівень методологічної культури. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацьовувати наукові джерела з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (конспект, тези, план, таблиця, схема, висновки тощо), з визначенням особистого ставлення до змісту роботи (за бажанням). - доповнювати список рекомендованих джерел самостійно підібраними до кожної теми науковими працями, які відображають напрями його наукових уподобань. - порівнювати виклад (або зміст) матеріалу з певного питання в різних джерелах. - формувати й висловлювати своє міркування щодо питань проблемного характеру відповідно до кожної теми, що сприяє усвідомленню актуальних проблем вищої освіти й пошуку засобів їх вирішення, загостренню уваги на суперечностях, які виникають відповідно до конкретних умов педагогічного процесу та життєвих ситуацій. - виконувати завдання на розвиток рефлексивних умінь, аналіз і самооцінку власної професійно-педагогічної діяльності, професійно- значущих рис своєї особистості. <p>Комунікація:</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних спостережень, узагальнень та висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>Автономія і відповідальність:</p> <p>Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.</p>
Формат курсу	Денний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка вищої школи», «Моделювання та діагностування науково-педагогічних досліджень», «Культура наукової мови».

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекція, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), імітаційно-рольова гра (наукова конференція, науковий семінар), мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв'язування вправ і задач, самоспостереження, спостереження, методи контролю і самоконтролю, презентація наукових продуктів, виконання індивідуальних завдань.</p>
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.</p> <p>При змішаному форматі навчання – можливість роботи у програмі Teams / Zoom.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Дотримання академічної доброчесності під час вивчення курсу забезпечує обговорення на першому лекційному занятті правил академічної доброчесності, що є виявом наукової культури викладача та студента.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Варіанти тлумачення поняття «освіти». 2. Освітологія - відкрита система освіти. 3. Вплив глобальних процесів на систему освіти України. 4. Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти 5. Головні елементи культури оцінювання якості освіти. 6. Еволюція підходів до дослідження ефективності школи

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Загальна характеристика протиріч та перспектив розвитку освітніх систем в сучасному світі. 8. Загальні тенденції реформування сучасних освітніх систем. 9. Інформаційно-технологічний підхід до вирішення проблем ефективності школи. 10. Місце та роль приватних загальноосвітніх закладів в сучасних освітніх системах. 11. Можливі напрями подальшого розвитку освіти. 12. Недоліки системи забезпечення якості освіти в Україні. 13. Основні напрями розвитку системи середньої професійної освіти. 14. Перспективи України на світовому ринку освітніх послуг. 15. Поняття «системи освіти». Її головні характеристики. 16. Поняття первинної освіти. Її характеристики і тенденції змін. 17. Принципи реформування освітніх систем. 18. Причина демократизації управління освітою та усупільнення освітніх закладів. 19. Причина появи і розвитку освіти упродовж всього життя. 20. Причини збільшення вартості освіти в останні десятиріччя. 21. Проблеми економічної ефективності освіти. 22. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти 23. Провідні стратегії розвитку освіти у різних регіонах світу. 24. Світові тенденції удосконалення систем забезпечення якості освіти. 25. Сутність поняття безперервність. 26. Сутність процесу гуманізації навчального процесу. 27. Тенденції розвитку системи вищої освіти. 28. Характеристика системи освіти дорослих. 29. Характеристика освітньої системи в Україні. 30. Характеристика приватних навчальних закладів. 31. Безперервність як провідний принцип реформування освітніх систем 32. Суперечності та перспективи розвитку освітніх систем в сучасному світі. 33. Освіта як загальносуспільна та особистісна цінність. 34. Освіта як сфера цивілізаційного творення. 35. Сфера освіти як синергетична система.
<p>Опитування</p>	<p>Усне та письмове опитування.</p> <p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Ти ж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти.	Лекція 2 год.	Презентація	https://kubg.edu.ua/struktura/pidrozdili/ndl-osvitologiji/pro-pidrozdil.html		1 тиждень
2	Тема 1. Сучасна сфера освіти як об'єкт наукового дослідження.	Практично - семінарське заняття 2 год.	Дискусія		Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти. Сучасна сфера освіти як об'єкт наукового дослідження.	2 тиждень
3	Тема 2. Освіта як об'єкт наукового дослідження.	Лекція - 2 год.	Презентація	http://lib.iitta.gov.ua/711892/1/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%84%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0.pdf	Спільні та відмінні компоненти у визначенні поняття «освіта» і вітчизняних та зарубіжних дослідженнях	3 тиждень
4	Тема 2. Сфера освіти як синергетична система.	Практично - семінарське заняття 2 год.		https://core.ac.uk/download/pdf/146446027.pdf https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Articles/ponomarev/08pasnep.pdf	Термінологічний словник	4 тиждень

5	Тема Складові освітологічної підготовки.	3. Лекція - 2 год.	Презентація	file:///C:/Users/root/Downloads/rsh_2012_4-5_9%20(1).pdf https://core.ac.uk/download/pdf/3368_8939.pdf		5 тиждень
6	Тема Джерела розвитку освітніх систем.	3. Практично - семінарське заняття 2 год.		https://pidru4niki.com/18210712/sotsiologiya/osvita_sotsialniy_institut http://socsoc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/eload/aktprob.11.112.pdf	Розвиток особистості як проблема освітології. Суспільна функція інтелігенції. Особистісні якості як складова професійного інструментарію.	6 тиждень
7	Тема Освіта як соціальний інститут та специфічний сегмент правового та економічного простору.	4. Лекція - 2 год.		https://lib.iitta.gov.ua/711865/1/S_Sysoieva_SOOD%281%29.pdf https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf	Освіта як соціальний інститут, специфічний сегмент правового та економічного простору.	7 тиждень
8	Тема Освітологія – витоки наукового напрямку	4. Семінарське заняття – 2 год.			Соціальні функції освіти (організаційна, регулятивна, інституціональна, міжнародно-комунікативна). Соціологічні концепції освіти.	8 тиждень
9	Тема Конкурентоспроможність освітніх систем.	5. Лекція - 2 год.		http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/3466/st3-statta.pdf?sequence=1 https://lib.iitta.gov.ua/711972/1/S_Sysoieva_program_PhD-2-18.pdf		9 тиждень
10	Тема Освіта	5. Семінарське заняття – 2 год.			Основні компоненти світових рейтингів	10 тиждень

	системі соціальних інститутів.					
11	Тема 6. Інноваційний розвиток освітніх систем	Лекція - 2 год		http://nmc-pto.zp.ua/wp-content/uploads/2017/03/INNOVATsIji-V-OSVITI.pdf http://poippo.pl.ua/file/book/innovac%20surotenko%201.pdf	Основні напрями інноваційних процесів в системі професійної освіти України у XXI ст.	11 тиждень
12	Тема 6. Концепція лідерства в забезпеченні ефективності інноваційного розвитку освітніх систем.	Семінарське заняття – 2 год.	Індивідуальні повідомлення		Елітарна теорія розвитку особистості. Формальне і неформальне лідерство в освіті.	12 тиждень